

Valtuustoaloite - Tukea lapsille ja perheille sekä uusia näkökulmia lasten ja nuorten kasvun- ja oppimisentukeen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 29.01.2025 § 5

361/00.01.02.03/2024

Marja Kauppinen ensimmäisenä allekirjoittajana sekä 14 muuta valtuutettua ovat tehneet 9.12.2024 valtuustoaloitteen "Tukea lapsille ja perheille sekä uusia näkökulmia lasten ja nuorten kasvun- ja oppimisentukemiseen". Aloitteessa nostetaan esiin lasten ja nuorten pahoinvoinnin, haasteiden ja tuen tarpeiden lisääntyminen sekä perheiden tilanteiden vaikeutuminen. Aloitteessa esitetään, että perustettaisiin luottamushenkilöistä, viranhaltijoista sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen työntekijöistä koostuva työryhmä, jonka tehtävänä olisi selvittää, miten lapsia, nuoria ja heidän perheitään voitaisiin tukea riittävästi, oikea-aikaisesti ja ennaltaehkäisevästi niin, että tuentarpeet kasvussa, oppimisessa ja elämisessä eivät kasva liian suuriksi ja lasten ja perheiden ongelmat saadaan helpottumaan.

Kontiolahdelle on syksyllä 2024 perustettu Pohjois-Karjalan perhekeskustoimijoiden perhekeskustiimi. Oheismateriaalina on esittely perhekeskustiimistä. Tiimissä on laaja edustus mm. perhepalveluiden, terveydenhuollon, lastensuojelun, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, nuorisotoimen, seurakunnan sekä järjestöjen edustajia. Tiimin tarkoituksena on tunnistaa alueen lasten, nuorten ja heidän perheidensä elämässä esiintyviä ilmiöitä ja haasteita, sekä etsiä niihin ratkaisuja yhdessä toimien. Tiimit pyrkivät vahvistamaan jo toimivia yhteistyömalleja ja suunnittelevat monialaista yhteistyötä vahvistavia käytännön työn rakenteita. Tarvittaessa tiimeistä tehdään aloitteita perhekeskuksen johtoryhmään, jossa laajemmin linjataan ja työstetään toimenpiteitä asian suhteen. Tavoitteena on toimia ennakoivasti yhteisillä toimilla ennen haasteiden kärjistymistä. Perhekeskustiimi kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa, ja tiimissä muodostetaan työryhmiä asianosaisista toimijoista tiimiin tuotujen ilmiöiden ratkaisemiseksi. Esimerkiksi käytöksellä oireilevien lasten ja heidän perheidensä tukemista pohtiva työryhmä on aloittanut toimintansa tammikuussa 2025.

Lautakunta on evästännyt varhaiskasvatusta kehittämään perheohjausta. Varhaiskasvatuksen perheohjauksen kehittämiseksi muodostetaan työryhmä, jossa ovat jäseninä varhaiskasvatuksen perheohjaajat, heidän esihenkilönsä, varhaiskasvatuksen päällikkö, varhaiskasvatuksen asiantuntija sekä kaksi työntekijäjäsentä. Työryhmän tehtävänä on tarkentaa ja kehittää perheohjaajan työnkuvaa niin, että työllä tavoitetaan mahdollisimman hyvin tukea tarvitsevat perheet ja löydetään uusia vaikuttavia tapoja tukea perheitä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Myös lapsiryhmien henkilöstön perheohjaamisen osaamista vahvistetaan entistä systemaattisemmin. Lisäksi kehitetään perheohjaajien työn vaikuttavuuden arviointia.

Varhaiskasvatukseen perustetaan syksystä 2025 alkaen varhaiskasvatuslain (540/2018) 27 §:n mukaisia varhaiskasvatuksen sosionomin toimia. Sosionomit työskentelevät osana varhaiskasvatustiimiä varhaiskasvatuksen opettajan ja lastenhoitajan rinnalla. Sosionomit tuovat tiimiin osaamista erityisesti lasten kokonaisvaltaisen kasvun ja hyvinvoinnin tukemisen, vanhemmuuden tukemisen sekä palvelujärjestelmän tuntemuksen ja verkostoyhteistyön osalta. Lasten tuen tarpeisiin vastaamiseksi henkilöstön tukena

työskentelee kiertäviä varhaiskasvatuksen erityisopettajia sekä lisäresurssiksi palkattua henkilöstöä.

Esi- ja perusopetuksen osalta oppilaiden kasvun ja oppimisen tukea ohjaavaa lainsäädäntöä uudistetaan parhaillaan (perusopetuslaki). Lainsäädännöllisillä muutoksilla varmistetaan, että oppilailla on yhdenvertainen mahdollisuus saada tukea oppimiseensa sekä ryhmän jäsenenä että yksilöinä. Tuen muotoja yhtenäistetään ja selkiytetään valtakunnallisesti sekä varmistetaan riittävät resurssit ja osaaminen tukitoimien toteuttamiseen. Uudistuksen toimintamallit otetaan käyttöön ensi lukuvuoden alusta alkaen. Oppilaiden koulupoissaolojen ennaltaehkäisemiseksi kehitetään läsnäoloa tukevaa toimintakulttuuria. Hankeavustusten ja kunnan oman rahoituksen turvin molempiin yhtenäiskouluihin on palkattu opetushenkilöstön tueksi auttamaan lasten ja nuorten pulmissa kasvatusohjaaja, hyvinvointiohjaaja ja koulunuorisotyöntekijä. Esi- ja perusopetuksessa toimivat yhteisölliset ja yksilölliset moniammatilliset opiskeluhoitotyöryhmät oppilaiden tarvitseman koulunkäynnintuen (opiskeluhoitotolaki) varmistamiseksi. Oppivelvollisuuslain mukaisesti kunnassa hoidetaan perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjän sekä asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu perusopetuksen jälkeisen tutkinnon ja oppivelvollisuuden suorittamiseksi.

Lasten, nuorten ja perheiden elämässä ilmenevien haasteiden käsittelemistä ja ratkaisujen etsimistä varten on jo olemassa/perusteilla moniammatillisia työryhmiä, ja haasteisiin pyritään vastaamaan myös henkilöstörakenteellisin keinoin edellä kuvailluilla tavoilla. Uuden työryhmän perustamiselle tässä tilanteessa ei ole tarvetta, vaan se hajaannuttaisi lasten, nuorten ja perheiden elämässä ilmenevien haasteiden käsittelyä ja ratkaisujen etsimistä. Vastauksena valtuustoaloitteeseen esitämme, että uutta työryhmää ei perusteta, vaan kyseisten työryhmien toiminnasta ja lainsäädännön tuomista muutoksista ja toimintamalleista tuodaan säännöllisesti tietoa kasvatus- ja koulutuslautakunnalle.

Lisätietoja: kasvatus- ja koulutusjohtaja Leila Kurki, p. 050 344 7909.

Kasvatus- ja koulutusjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuustoaloitteeseen annetaan edellä oleva vastaus.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.
